

ESR-toiminta 2014-2020

Merja Niemi

Alueiden kehittämisen ja rakennerahastotehtävien tulosalue

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Taustaa

- Alue- ja rakennepolitiikan uudistamista koskeva keskustelu on kiinteästi sidoksissa rahoituskehyksistä ja Eurooppa 2020-strategiasta käytävään keskusteluun.
- Alue- ja rakennepolitiikkaan käytetään kuluvalle kaudella yli kolmasosa koko EU:n budjetista.
- Rakennerahastot ovat tärkein EU-tason rahoitusinstrumentti unionin kasvua, kilpailukykyä ja työllisyyttä koskevien tavoitteiden rahoituksessa.
- Suomen saama osuus EU:n rakennerahastovaroista on kaudella 2007-2013 yhteensä noin 1,7 miljardia euroa (0,49 prosenttia alue- ja rakennepoliittisten tukien kokonaissummasta).

Aluekomissaari Johannes Hahnin painotukset

- Alue- ja rakennepolitiikkaa tarvitaan kaikilla alueilla, mutta painopisteen on kuitenkin oltava köyhimmillä alueilla ja köyhemmissä maissa
- Jokaiselle alueelle tarvitaan omiin tarpeisiin soveltuvia ratkaisuja
- Prioriteeteista tarvitaan korkean tason poliittinen keskustelu
- **H**allinnoinnissa tarvitaan selvempää vastuunjakoja komission ja jäsenmaiden välillä
- **A**lueellista koheesiota on vahvistettava ja tehtävä käytännöllisemmäksi. Siihen on kytkettävä myös erityiskysymyksiä kuten kaupunkipolitiikka ja makroaluestrategiat.

Aikataulu

- Esitykset uuden koheesiopolitiikan linjauksista ja tavoitteista annetaan komission viidennessä koheesioraportissa (koheesiokertomuksessa), arviolta marraskuussa 2010.
- Varsinaiset asetusesitykset ("Agenda 2014"-paketti) komissio arvelee antavansa vuoden 2011 kevätkesällä.
- Suomen kannat alue- ja rakennepolitiikan osalta päivitettiin 10.6.2010 EU-ministerivaliokunnassa. Seuraava kantojen päivitys on tarpeen tehdä marras-joulukuussa 5. koheesioraportin julkaisemisen jälkeen.

Valmistelun työryhmät

- High Level Group reflecting on future Cohesion Policy (HLG). HLG-ryhmä kokoontuu 23.-24.9. sekä joulukuun alussa (viikko 48). Ryhmän mandaatti on sovittu vuoden 2010 loppuun, mutta se jatkaa myös ensi vuonna. Suomen edustaja ryhmässä on alivaltiosihteeri Heikki Aurasmaa (TEM).
- ESF Committee Ad Hoc Group on the Future of the ESF. Työryhmä jatkaa syksyllä 2010, mutta kokousajankohtia ei ole vielä varmistettu. Suomen edustaja ryhmässä on Kaisa-Leena Lintilä (EUE).
- Komission tiedonanto EU-budjetti uudistuksesta julkaistaan 21.9 (viimeisin arvio). Tiedonantoa käsitellään neuvoston budjettikomiteassa ja budjettijaostossa.
- Kantavalmistelua jatketaan Alue- ja rakennepolitiikan EU4-jaostossa (laaja ja suppea kokoonpano).

Suomen lähtökohdat ja alustavia linjauksia

- **Alue- ja rakennepolitiikan sisältöä on uudistettava**
  - Suomi tukee alue- ja rakennepolitiikan jatkamista koko unionin alueella.
  - Alue- ja rakennepolitiikka tulee kytkeä tiiviisti Eurooppa2020 -strategiaan
- **Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden erityisasema turvattava**
  - Suomen erityisintressit koheesipolitiikassa liittyvät *syrijäiseen sijaintiin ja harvaan asutukseen*.
- **Väestön ikääntyminen huomioitava Euroopan tulevaisuuden haasteena**
  - Demografiakehitys tulee huomioida kehitettäessä Euroopan alueita tasapainoisesti. Alueiden taloutta ja rakenteita on uudistettava ennakoivasti kohtaamaan väestön ikääntymisen seuraukset.
- **Riittävästi voimavaroja rajat ylittävään yhteistyöhön**
  - Makroaluestrategiat, Itämeri ja Tonava
- **Kohti tuloksellisuuteen perustuvaa rakennerahastopolitiikkaa**
  - Tulevan kauden ohjelmat voisivat rakentua nykyiselle pohjalle. Mahdollisesti kaikille jäsenmaille annetaan yhteiset tavoitteet ja jako nykyisiin lähentymistavoitteeseen sekä työllisyys- ja kilpailukykytavoitteeseen poistuu. Kaupunkien yhteistyölle voi olla oma yhteisöaloite tai aihe on omana kokonaisuutenaan ohjelmien sisällä. Alueellinen yhteistyötavoite säilyy. Todennäköisesti myös ohjelmat yhdistävä kansallinen strategia säilyy. Koheesipolitiikan jatkuminen hieman modernisoituna myös tulevalla kaudella on realistisin vaihtoehto.

Älykäs kasvu	Kestävä kasvu	Osallistava kasvu
<p>INNOVOINTI Innovaatiunioni, jolla parannetaan tutkimuksen ja innovoinnin reunaehtoja ja rahoituksensaantia, jotta innovointiketjua voidaan vahvistaa ja lisätä investointien tasoa kaikkialla unionissa.</p>	<p>ILMASTO, ENERGIA JA LIIKKUVUUS Resurssitehokas Eurooppa, jolla autetaan talouskasvun irtautumista resurssien käytöstä vähentämällä hiilen määrää, lisäämällä uusiutuvien energianlähteiden käyttöä, uudistamalla liikenteen alaa ja edistämällä energiatehokkuutta.</p>	<p>TYÖLLISYYS JA OSAAMINEN Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma, jolla uudistetaan työmarkkinoita helpottamalla työvoiman liikkuvuutta ja kehittämällä ihmisten osaamista koko heidän elämänsä ajan, jotta voitaisiin lisätä osallistumista työmarkkinoille ja saada työvoiman kysyntä ja tarjonta kohtaamaan paremmin.</p>
<p>KOULUTUS Nuoret liikkeellä (Youth on the move), jolla parannetaan koulutusjärjestelmien tuloksia ja eurooppalaisten korkea-asteen oppilaitosten kansainvälistä houkuttelevuutta</p> <p>DIGITAALINEN YHTEISKUNTA Euroopan digitaalistrategia, jolla nopeutetaan nopeiden internetyhteyksien leviämistä ja jonka avulla kotitaloudet ja yritykset pääsevät nauttimaan verkkopalvelujen ja -sisältöjen sisämarkkinoiden eduista.</p>	<p>KILPAILUKYKY Globalisaation aikakauden teollisuuspolitiikka, jolla parannetaan liiketoimintaympäristöä etenkin pkyritysten osalta ja tuetaan vahvan ja kestävän, maailmanlaajuiseen kilpailuun pystyvän teollisuuden kehittymistä.</p>	<p>KÖYHYEDEN TORJUNTA Euroopan köyhyydentorjuntafoorumi, jolla varmistetaan sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus niin, että kasvun ja työllisyyden edut jakaantuvat laajalle ja köyhyydessä elävät ja sosiaalisesti syrjäytyneet voivat elää arvokkaasti ja osallistua aktiivisesti yhteiskuntaan.</p>

Arviointi '10

- Prosessin tarkoituksena on arvioida opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtakunnallisia ESR-kehittämishoelmia laadullisesti ja sisältöpainotteisesti. Arvioinnilla kerätään tietopohjaa uuden rakennerahasto-ohjelmakauden 2014-2020 suunnitteluun. Tulevaisuustarkastelussa pyritään löytämään ns. toiminnan kärjet. Lisäksi arvioinnilla pyritään löytämään kytkentöjä kehittämishoelmien välillä ja suhteessa ESR-alueohjelmiin (ja rahastojen välillä) sekä lisäämään keskustelua ohjelmien välillä.
- Arviointi tehdään ohjattuna kehittävän arvioinnin prosessina, itsearviointina ja mahdollisesti vertaisarviointia hyödyntäen.
- Seuraava workshop 17.12.2010

Alue- ja rakennerahasto-ohjelmien vaikuttavuuden lisääminen

- Alue- ja rakennerahastotoiminnassa saavutetaan hankkeissa paljon hyviä kehittämistuloksia, liian usein nämä tulokset eivät pääse kunnolla lentoon tai eivät riittävästi juuru. Eri ohjelmissa toimimme turhankin erillään, kun voisimme yhdessä ja vuorovaikutteisesti saavuttaa enemmän synergioita.
- Rakennerahastohanketoiminnan resurssit tulee nykyistä paremmin hyödyntää osana laaja-alaista kansallista- ja aluekehittämistä. Rakennerahastohankkeiden sisällöt ovat osin päällekkäisiä kansallisen aluekehittämisen kanssa (etenkin KOKO ja OSKE sekä maaseudun kehittäminen). ESR- toiminnassa valtakunnalliset ohjelmat ja alueosiot eivät ole riittävän synergisiä eikä suhde ESR- ja EAKR-hanketoiminnan välillä. Näitä kaikkien keskinäisiä vuorovaikutuksia ja synergioita tulee vahvistaa.
- Rakennerahastotoiminnassa on mukana moni hallinnoijia, rahoittajia ja hanketoimija. Varsin usein puhutaan siitä, miten toiminta on tehotonta ja päällekkäistä johtuen monista toimijoista. Onko kuitenkin suurempi syy siinä, että hallinnoijat, rahoittajat ja hanketoimijat toimivat toisistaan irrallisena? Tai se, että kehittämistoimintaa tehdään monella osa-alueella: vaikuttavuus, arviointi, hyvät käytännöt, sisäinen ja ulkoinen tuotteistaminen, tulosten levittäminen ja hyödyntäminen, tiedon jakaminen jne. Mikäli toimijoiden keskinäistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä sekä kehittämistiedon kokoamista lisätään esimerkiksi teema(klusteri)pohjaisesti, saadaan hankkeiden tuloksia entistä paremmin levitettyä ja juurrutettua.

Euroopan unioni
rakennerahastot

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Lisätietoja

- 4.-7.10.2010 BRYSSSEL Vuotuinen Open Days –
tapahtuma: 8th European Week of Regions and Cities
- 24-25.11.2010 BRYSSSEL Employment Week